

Την Κυριακή 7 Ιουνίου 2015 έγινε στην Καβάλα η τελετή των αποκαλυπτηρίων του Μνημείου Ολοκαυτώματος των 1.484 Εβραίων της πόλης που εξοντώθηκαν στο ναζιστικό στρατόπεδο της Τρεμπλίνκα. Η εκδήλωση έγινε σε συγκινησιακά φορτισμένη ατμόσφαιρα που καταληκτικά κατέδειξε τους ισχυρούς δεσμούς της πόλης με την ιστορία της, αλλά και την αποφασιστικότητα της πόλης και της πολιτείας στην απομόνωση των φωνών του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας. Η εκδήλωση της 7.6. πραγματοποιήθηκε ύστερα από την απόφαση του Δήμου να προχωρήσει στην τοποθέτηση του Μνημείου χωρίς αλλοιώσεις, και τις διευκρινίσεις της δημάρχου Καβάλας προς το ΚΙΣΕ, στον απόηχο της αναβληθείσας τελετής της 17.5.

Και ήταν όλοι εκεί για να στηρίξουν με την παρουσία τους όχι μόνο το Μνημείο την ιστορία, και τα θύματα του Ολοκαυτώματος, αλλά να πάρουν σαφή θέση κατά του αντισημιτισμού.

Η κυβέρνηση και η πόλη εκπροσωπήθηκαν από τον υφυπουργό Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Παναγιώτη Σγουριδη, τον γεν. γραμματέα Θρησκευμάτων Γιώργο Καλαντζή και εκπρόσωπο του υπουργού Παιδείας, την προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου του Υπουργείου Εξωτερικών Φωτεινή Τομαή, τον αντιπεριφερειάρχη Καβάλας Θεόδωρο Μαρκόπουλο, την δήμαρχο Καβάλας Δήμητρας Τσανάκα, τον αντιδήμαρχο Πολιτισμού Μιχάλη Λυχούνα και μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και πλήθος τοπικών παραγόντων.

Η πρέσβης του Ισραήλ ήταν επίσης εκεί, όπως και οι πρόξενοι των ΗΠΑ και της Γερμανίας.

Δυναμική ήταν και η παρουσία του Ελληνικού Εβραϊσμού, με προέδρους και εκπροσώπους του ΚΙΣΕ, του ΟΠΑΙΕ και όλων των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων, τον Ραββίνο Θεσσαλονίκης, ομοθρήσκων από όλες τις Κοινότητες.

Οι τέσσερις αδελφές από το Ισραήλ ήταν και πάλι εκεί -τρεις εβδομάδες μετά την επίσκεψή τους κατά την αναβληθείσα εκδήλωση- φιλοξενούμενες της Δημάρχου. Εκτός από την εκδήλωση των εγκαινίων, επισκέφθηκαν τους τάφους των προγόνων τους, και έψαλαν τον ύμνο Ελί – Ελί.

Οι Εβραίοι Καβαλιώτες επίσης στήριξαν την τελετή. Ο Ααρών Τσιμίνο, γιος του Σαμπετάϊ Τσιμίνο, του τελευταίου Εβραίου της Καβάλας, όπως και ο Συμεών Λάκε, ήταν εκεί. Συγκινητικές στιγμές φιλίας εκτυλίχθηκαν όταν ο Α. Τσιμίνο συνάντησε συμμαθητές του από το σχολείο.

Ο εμπνευστής και δωρητής του Μνημείου Βίκτωρ Βενουζίου ήταν στην Καβάλα από την Παρασκευή, επιβλέποντας λεπτό προς λεπτό την μεταφορά και την τοποθέτηση του Μνημείου (φωτογραφία) στον προκαθορισμένο χώρο, επί της οδού Ερυθρού Σταυρού, εκεί όπου παλαιότερα βρίσκονταν οι καπναποθήκες όπου οι Ναζί και οι Βούλγαροι συνεργάτες τους κράτησαν ομήρους τους Εβραίους της Καβάλας μετά τη σύλληψη τους στις 4.3.1943, και μέχρι την εκτόπισή τους.

Η Διαχειριστική Επιτροπή της Ι.Κ. Καβάλας ήταν επίσης εκεί, ενώ ο πρόεδρος της Εζράς Μπακόλας είχε μεριμνήσει τόσο για την Ασκαβά που έγινε προ των αποκαλυπτηρίων στο εβραϊκό νεκροταφείο Καβάλας, όσο και για το σημαντικό [έργοn;τοn;υn;κααθαρισμοn;úτοn;υn;νε&psilon;&psilon;ροn;ταφειοn;υn;](#), με βοήθεια που του προσφέρθηκε από τα συνεργεία του Δήμου.

Στην έναρξη της τελετής αποκαλυπτηρίων αναπέμφθηκε επιμνημόσυνη δέηση από τον Ραββίνο Θεσσαλονίκη Ααρών Ισραήλ, και ακολούθησαν προσφωνήσεις επισήμων. Το Μνημείο αποκάλυψαν η δήμαρχος Καβάλας Δημ. Τσανάκα, ο πρόεδρος του ΚΙΣΕ Μ. Κωνσταντίνης και ο πρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης Δαυίδ Σαλτιέλ. Ακολούθησε η ομιλία του ιστορικού Βασιλή Ριτζαλέου και μουσικό αφιέρωμα από τη Χορωδία της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης, ενώ η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με καταθέσεις στεφάνων, τήρηση ενός λεπτού σιγής και την ανάκρουση του εθνικού ύμνου.

Μία ανιστόρητη αναφορά: Μοναδική παραφωνία στην άρτια οργανωμένη και συγκινητική εκδήλωση ήταν ο παραλληλισμός του Ολοκαυτώματος με τη Γάζα, που έκανε ο **υφυπουργός Παραγωγικής Ανασυγκρότησης. Παναγιώ της Σγουριδης** στην ομιλία του και η αναφορά του στα «θύματα που γίνονται θύτες». Απάντηση έδωσε κατά την ομιλία της η πρέσβης του Ισραήλ Ιρίτ Μπεν Αμπα.

Χαρακτηριστικά ο κ. Σγουριδης ανέφερε: «... Δυστυχώς με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου δεν σταμάτησαν οι βαρβαρότητες. Συνεχίστηκαν στο πρόσφατο παρελθόν και συνεχίζονται στις μέρες μας μέσα από διεθνείς σκοπιμότητες.

Η συνέχιση της εξόντωσης των Ασσυρίων από τους Τζιχαντιστές, η εισβολή κατοχής στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, το κουρδικό ζήτημα, ο αποκλεισμός της Γάζας, ο γενοκτόνος διαμελισμός της Γιουγκοσλαβίας, η Ουκρανική κρίση και ουκ έστιν αριθμός.

... Τέτοιες αναμνηστικές στήλες πρέπει να αναρτώνται σε κάθε γωνιά γης για να θυμίζουν ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ βαρβαρότητα, φασισμός, ναζισμός, ρατσισμός.

Γιατί δυστυχώς, πολλές φορές οι ρόλοι αλλάζουν και τα θύματα γίνονται θύτες ή αντιστρόφως, πιθανόν ιστορικά στο μέλλον». [\[Δια&betaeta;´σma;τau;εpsilon;psilon; εpsilon;psilon; δώ τau;οmicron; π&lambd;a;ήρho;εpsilon;psilon; σma;f; κεpsilon;psilon; &i; μ εpsilon; ν οmicron; τau; η σma;f; οmicron; μ ι &lambd;a; &i α σma;f;\]](#)

Αναφερόμενη στην αιχμή αυτή, η **πρέσβης του Ισραήλ** κατά την ομιλία της τόνισε: «Δεν έχει υπάρξει άλλο έγκλημα στην ιστορία της ανθρωπότητας που μπορεί να συγκριθεί με την βαρβαρότητα, την έκταση και το μέγεθος της Σοά. Κι' αυτό το μήνυμα απευθύνεται σε σας κ. Υφυπουργέ, Παναγιώτη Σγουριδίδη, απαντώντας στην ομιλία σας σήμερα. Στις μέρες μας το φίδι του φονταμενταλισμού και του εξτρεμισμού δείχνει και πάλι το άσχημο πρόσωπό του. Πρέπει να θυμόμαστε ότι το κακό δεν αποτελεί αποκλειστικό προνόμιο καμίας θρησκείας, χώρας ή εθνικότητας. Από την φύση του, το κακό επιχειρεί σε διαχωρισμούς και διακρίσεις μεταξύ της μιας ζωής και της άλλης, μεταξύ ενός ανθρώπου και ενός άλλου. Παρά ταύτα, η μόνη πραγματική διαφορά είναι μεταξύ του καλού και του κακού – μεταξύ

του ανθρωπισμού και του σκοταδισμού. Είναι δική μας ευθύνη να επιλέγουμε το σωστό από το λάθος – το καλό από το κακό».

[\[Δια&betaeta;´σma;τεpsilon;lon; εpsilon;lon;δta;ωτοn; πλmbda;ηρho;εpsilon;lon;σma;f;κεpsilon;lon;&i;mu;εpsilon;lon;νοn; τησma;f;οn;μιλmbda;&i;ασma;f;\]](#)

Οι ομιλίες των αποκαλυπτηρίων:

* **Της δημάρχου Καβάλας Δήμητρας Τσανάκα:** «...Σήμερα θυμόμαστε τους 1.484 συμπολίτες μας. Ανάμεσα σε αυτούς τα περίπου 300 παιδιά που ένα ανοιξιάτικο βράδυ συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν στις καπναποθήκες που βρίσκονταν σε αυτή την περιοχή για να οδηγηθούν λίγο αργότερα στον τόπο του μαρτυρίου τους, το στρατόπεδο θανάτου της Τρεμπλίνκα. Θυμόμαστε επίσης τις τραγικές συνθήκες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου που άφησαν σε αυτόν τον τόπο μοναδικά τραύματα από τους γείτονές μας και διατρανώνουμε πως δεν ξεχνάμε. Γι' αυτό και δε θα επιτρέψουμε να υπάρξουν ποτέ ξανά γενοκτονίες και ολοκαυτώματα...».

[\[Δια&betaeta;´σma;τεpsilon;lon; εpsilon;lon;δta;ωτοn; πλmbda;ηρho;εpsilon;lon;σma;f;κεpsilon;lon;&i;mu;εpsilon;lon;νοn; τησma;f;οn;μιλmbda;&i;ασma;f;\]](#)

* **Του προέδρου του ΚΙΣΕ Μωϋσή Κωνσταντίνη:** «...Την καταπολέμηση των δυνάμεων που απεργάζονται το σκότος έρχεται να υπηρετήσει το Μνημείο που αποκαλύπτουμε δεδομένου ότι αυτό θυμίζει σήμερα και θα υπενθυμίζει και στο μέλλον στις γενιές που έρχονται το πού οδηγείται ο άνθρωπος όταν χάσει τον αυτοέλεγχο του ανθρωπισμού του.

Η σημερινή εκδήλωση έχει και ένα άλλο ελπιδοφόρο μήνυμα: έδωσε την ευκαιρία στην κοινή γνώμη της Καβάλας, στην ελληνική δημοκρατική κοινωνία, σε αρμόδιους φορείς της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε εκπροσώπους των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας να εκφράσουν τη θέλησή τους να καταπολεμήσουν τον αντιεβραϊσμό και τη μισαλλοδοξία. Υπήρξαν βέβαια και κάποιοι –ευτυχώς λίγοι- που δεν ακολούθησαν το γενικό πνεύμα.

Ελπίζουμε ότι το μνημείο αυτό θα αποτελέσει και έναυσμα διδασκαλίας του Ολοκαυτώματος και της τοπικής ιστορίας, ώστε να γίνει κοινή συνείδηση, αλλά και κληρονομιά της νέας γενιάς για την αποτροπή παρόμοιων εγκλημάτων». [\[Δια&betaeta;´σma;τεpsilon;psilon; εpsilon;psilon; δω τοmicron; πλmbda;ηρho;εpsilon;psilon; σma;f; κεpsilon;psilon; &i; μ εpsilon; ν οmicron; τησma;f; οmicron; μ ι λmbda; &i α σma;f;\].](#)

* **Του δωρητή του Μνημείου Βίκτωρ Βενουζίου:** «Τώρα οι αγαπημένοι μου γονείς και τα αδέρφια μου απέκτησαν ένα σημεία αναφοράς στη γενέθλια πόλη τους και έτσι αγαλλίασε η ψυχή τους διότι επιτέλους θα μπορεί κάποιος να ανάψει ένα κερι στη μνήμη τους και να τους προσφέρει ένα αγριολούλουδο.

Τώρα κάθε περαστικός θα μπορεί να πληροφορείται για το μεγάλο έγκλημα που έγινε από τους Βούλγαρους και Γερμανούς κατακτητές της χώρας μας στην Καβάλα, στις 4/3/1943, τότε που εξολοθρεύτηκε το 15% των κατοίκων της πόλης και αποδεκατίστηκε η Εβραϊκή Κοινότητά της». [\[Δια&betaeta;´σma;τεpsilon;psilon; εpsilon;psilon; δω τοmicron; πλmbda;ηρho;εpsilon;psilon; σma;f; κεpsilon;psilon; &i; μ εpsilon; ν οmicron; τησma;f; οmicron; μ ι λmbda; &i α σma;f;\].](#)

* **Του προέδρου της Διαχειριστικής Επιτροπής Ι.Κ. Καβάλας Εζρά Μπακόλα:** «8.3.19 43: Ακριβώς από το σημείο που στεκόμαστε τώρα ξεκινά το πρώτο φορτηγό στοιβαγμένο με δύστυχους Εβραίους με αρχικό προορισμό τη Δράμα και τελικό το στρατόπεδο της Τρεμπλίνκα. Από την εξάτμιση του φορτηγού βγαίνει μαύρος καπνός. Ήταν η αρχή του τέλους».

[\[Δια&betaeta;´σma;τεpsilon;psilon; εpsilon;psilon; δω τοmicron; πλmbda;ηρho;εpsilon;psilon; σma;f; κεpsilon;psilon; &i; μ εpsilon; ν οmicron; τησma;f; οmicron; μ ι λmbda; &i α σma;f;\].](#)

- Δείτε [ΕΔΩ](#) video από την εκδήλωση

ΣΧΕΤΙΚΑ:

*ΣΤΟΝ [&lota;ΣΤΟΤΟΠΟΤΟΥΚ&lota;ΣΕ](#)

*ΣΤΟΝ [&lota;ΣΤΟΤΟΠΟΤΟΥΔΗΜΟΥΚΑΒΑΛΑΣ](#)

*ΣΤΟΝ [&lota;ΣΤΟΤΟΠΟΤΗΣΕΦΗΜΕΡ&lota;ΔΑΣΠΡΩΙΝΗ](#)

* [ΑνακοiνωσητουΚ&lota;ΣΕγιατη&betaeta;ε&betaeta;ηλωσητουΜνημε&psilon;ιουΟλοκαυτω&muu;ατοσ&f;στηνΚα&betaeta;αλα](#)
(22.6.2015)

* ΣΤΟ [protoplano](#) : 10χρονη από τη Νεμπράσκα και τίμησε τη μνήμη των Εβραίων της Καβάλας (6.8.2015)